

"ותורת חסד על לשונה..."

ילקוט שמעוני - מגילת רות

"אמר רבי זעירא המגילה הזו (-מגילת רות)

אין בה לא טומאה ולא טהרה לא היתר ולא איסור, *כאומר: ממילא רות לא אומרים הכותב בנשאים אלו*
ולמה נכתבה? **ללמדך שכר של גומלי חסדים...**"

אז בלא אלא על מידת הגסד ושכרה.

(פתי בספור על הצדיק הישראלי, ר' אריה און 33:)

צעקות נוראיות בקעו מהבית הגדול ששכן ליד הכפר הערבי "ליפתא". צעקות שקשה להתעלם מהם.

מי צעק שם? למה הוא צעק? – את זה תגלו בהמשך...

כל מה שאני יכולה לגלות כעת, שזה היה בית חולים לחולי נפש, ששכן בכניסה לירושלים, ליד הכפר "ליפתא".

הדבר היה לפני קום המדינה, בזמן שבו שלטו הבריטים בארץ ישראל.

אל הבית הזה צעדו הרב אריה לוי, ולידו שני בניו הקטנים, רפאל בן ה-8 ושמעון בן ה-6.

"המתינו כאן" ביקש האב הצדיק מילדיו, וניגש לחנות מכולת הסמוכה. בחנות הוא הצטייד

בשקית נייר מלאה ממתקים, עוגות, וגם חתיכת חלבה, ואז – הוא שב אל בניו.

"אבא, לאן הולכים?" שאלו הקטנים.

"לדת מתנה קטנה ומתוקה לקרוב משפחה" הוא השיב. אחרי 20 דקות של הליכה מזוזת, הם

הגיעו אל מול בית החולים לחולי-הנפש. האב, ר' אריה, ביקש משני בניו לנוח תחת עץ החרוב,

ליד השביל היורד לבית החולים.

"אני חוזר תוך עשר דקות, ובינתיים שננו את משניות מסכת שבת ואבחן אתכם כשאחזור..."

המחזה הזה חזר על עצמו במשך מספר שנים. בכל ראש חודש צעדו האב ובניו מן הבית למכולת,

שם התמלאה שקית הנייר בממתקים, אחר כך צעדו בזריזות לעבר בית החולים, השניים שיננו

משניות תחת עץ החרוב, ואבא חזר אחרי 10 דקות, או רבע שעה, ובחן אותם.

הם ידעו ששם, בתוך הבית הגדול הזה, גרים אנשים לא יציבים בנפשם. "משוגעים".

הם ידעו שיש שם אדם שאבא שלהם אוהב ודואג לו, הם הבינו שמדובר בקרוב משפחה...

אבל במי מדובר? את זה לא ידעו...

לאחר ארבע שנים הוקמה מדינת ישראל. הבריטים עזבו את הארץ. בית החולים לחולי הנפש פונה

ממקומו, חלק מהחולים פוזרו במקומות שונים. גם הכפר הערבי "ליפתא" כבר חרב.

מאז, ר' אריה כבר לא עשה את המסלול הקבוע של ראש חודש, ורפאל ושמעון לא שאלו הרבה

שאלות. הם תארו לעצמם שקרוב המשפחה המסתורי כנראה נפטר...

הסיפור נשכח מהם עם השנים, עד...

עד שר' אריה לוי נפטר, ובניו ישבו שבעה. אל הבית נהרו אנשים רבים שבאו לנחם, וכל אחד

סיפר סיפור משלו, על החסד של ר' אריה – כפי שהוא הכיר אותו.

ואז – הגיע אדם שהציג את עצמו בשם אביגדור.

"אתם לא מכירים אותי," הוא אמר, "אבל אני הכרתי את אבא שלכם לפני יותר מ- 25 שנה, כשהייתי אח בבית החולים לחולי נפש בליפתא. בוקר אחד, ניצב אביכם בפתח בית החולים ושאל: 'תסלחו לי, אני שומע מכאן זעקות נוראות, מחרישות אוזניים. מי הוא זה שצועק?'"

ר' אריה אביכם הבחין מיד עם כניסתו למחלקה, בחולה שצעק כמו מטורף, מילים בלי פשר בלי קשר, תוך כדי שהוא קופץ ובוועט ונוגח בראשו על קיר הבטון.

ניגשתי אל ר' אריה, ואז הוא שאל: "למה הוא צועק? ולמה חוץ ממנו כולם שקטים? הסברתי לו כיצד מתנהל כאן בית החולים על פי הנחיות השלטון הבריטי. לפי הנחיות – לא כל חולה זכאי לתרופות הרגעה. רק חולה שיש לו קרובי משפחה שמגלים בו עניין, ומפעילים לחץ – זוכה לקבל תרופות הרגעה.

ומי שלא – סובל מייסורי מחלתו, ללא כל תרופה....

"תבין אדוני," אמרתי לאביכם, "לחולה הזה, נחמיה בודלבסקי, אין שום מכר או קרוב. הוא ניצול שואה, ללא כל משפחה..."

"נחמיה בודלבסקי?!, צעק אביכם, ר' אריה, בהתרגשות. "הרי הוא קרוב משפחה שלי! אני לא מאמין! ריבונו של עולם! נחמיה ניצל מהשואה והנה הוא לפני..."

ואז ניגש אביכם אל נחמיה המטורף, חיבק ונישק אותו בחום ובאהבה, הוציא מכיסו מספר סוכריות, והורה לי להודיע לממשל הבריטי שהוא דורש בתוקף לדאוג לו לתרופות, והוא גם שלף מכיסו סכום כסף כדי לעזור במימון התרופות.

יוכר, מדי ראש חודש, היה אביכם ר' אריה מגיע אל נחמיה החולה עם שקית נייר מלאה ממתקים. הוא היה יושב לידו, משוחח בחמימות מרובה, ונחמיה – ? הוא רק ישב ובהה באוויר, ורק מדי פעם השמיע קולות מוזרים. ר' אריה דיבר, ונחמיה שתק ולעס, רגוע ונינוח. לפני שנפרד ממנו, נישק ר' אריה את נחמיה במצחו וברך אותו שיזכה לרפואה שלמה, ונחמיה היה מחיך באושר.

אבל נחמיה מעולם לא הבריא. יומיים לפני הכרזת המדינה, כשהיינו בעיצומו של פינוי בית החולים, הוא לקה בליבו ופירפר בין חיים למוות. הצלחנו לייצב את מצבו, וכשהוא חזר להכרה, הוא סימן לעברי, וביקש להשמיע כמה מילים. וכך אמר לי נחמיה בשעותיו האחרונות:

"אביגדור אני רוצה שתדע, הרב עם הזקן הארוך שהביא לי כל ראש-חודש ממתקים, הוא צדיק. הוא בכלל לא קרוב משפחה שלי, מעולם לא נפגשתי איתו עד ליום שהוא בא לבית החולים עם הסוכריות. אני יודע שרק בזכותו נתנו לי תרופות הרגעה. לפני שהוא הגיע נתנו לי לשאוג כמו אריה רעב בכלוב, ללא שום תרופה.

אם היו לי כמה דקות של אושר בחיים האיומים שעברתי, אחרי השואה הנוראה, אלו היו הדקות עם ר' אריה, עם הסוכריות, וחתיכת החלבה, עם הנשיקה במצח והברכה מכל הלב.

אני מבקש ממך אביגדור, שתגיד לו שאני אוהב אותו, ואני מבקש ממנו סליחה על כך שמעולם לא אמרתי לו תודה. תגיד לו אביגדור את האמת, שחוץ מהדקות האלה, הדקות האחרונות שלי, לא יכולתי להוציא משפט אחד שלם. תגיד לו תודה בשמי אביגדור. זו הצוואה שלי"

אולי זה היה סיפור עם סוף קצת עצוב, אבל גשוב מאוד אילו אנשי מסד גדולים היו בתוכני. ולאלף אלף בדיכום.

למדנין שמעילת רוח (כגבה כדי לומר על השכר של גומלי הגסדים.

אילו מעשי מסד יש במעילה? ואי עשה אומם?

מתקרב בשלושה מקומות בהם המילה "סג" מוצגת במילה:

כאשר נשמע עומד אצל ממוכא אבית אמי, היא אומר
אכאליה:

באליה סג מצובר?

מה הן עשו אמנה?

"ותאמר נעמי לשתי בלתייה לכהנה שבנה אשה לבית
אמה, יעש ה' עמכם חסד פאשר עשיתם עם המתים
ועמדי"

(מגילת רות פרק א, ח)

כאשר רח הולכת אל בועז, במטרה להגות איתו, אומר לה

בועז, אומר נמי:

"ותאמר נעמי לכלתה ברוך הוא לה'

אשר לא עזב חסדו את החיים ואת המתים"

(מגילת רות פרק ב, כ)

על מי נאמר "לא עזב חסדו

את החיים ואת המתים"?

מה היה הגסס של בועז?

כאשר רח הולכת אל בועז, במטרה להגות איתו, אומר לה

בועז:

"ויאמר ברוכה את לה' בתי, היטבת חסדך האחרון מן

הראשון לבלתי לכת אחרי הפחורים אם דל ואם עשיר"

(מגילת רות פרק ג, י)

למי רח עשה כאן גסס?

ומה היה הגסס?

האם ארבעת מעשי הגסס במילה היו גדולים? נסי אהשוות אותם אמשה של ר' אריה לוין.

איך קובעים אם מעשה גסס הוא גדול או קטן?

האם יש ערך אמשה גסס קטן?

משנה מסכת פאה פרק א

"אלו דברים שאין להם שעור וגמילות חסדים, ותרמוד תורה".

מה פירוש המילים "אין להם שעור"?

המשנה מלמד אותנו שלמידת הגסס אין גבול. תמיד אפשר להוסיף ולהגדיל גסס, ומצד שני, גם מעשה

קטן ביותר של גסס - גם הוא גסס, וגם לא יש ערך!

על דוגמאות אמשי גסס קטנים שכל אחד ואחד יכולים לעשות.

